

Johda innostavasti vapaaehtoistyötä

Keskustan Tulevaisuusakatemia

Ke 23.10.2024 klo 18-20

Suvi Kaljunen ja Niina Vuori

MAASEUDUN
SIVISTYSLIITTO

Keskusta

Keskustan Tulevaisuusakate

- kehittää Keskustan jäsenten poliittisia, järjestöllisiä ja aatteellisia valmiuksia
- auttaa verkostoitumaan muiden keskustalaisten kanssa.

Tulevaisuusakatemian kunnioittavan keskustelun pelisäännöt

1. **Kuuntele** toisia. Ethän keskeytä tai käynnistä sivukeskusteluja. Kaikki saavat puhua ja tulla kuulluiksi.
 2. **Ole läsnä ja kunnioita** toisia sekä luottamuksen ilmapiiriä. Jaa se, mitä itse haluat. Luottamukselliseksi määritellyt keskustelut ovat luottamuksellisia.
 3. **Vaali rakentavaa ilmapiiriä.** Asioista saa olla silti eri mieltä. Kerro omista kokemuksistasi, voimme ymmärtää näin paremmin toisiamme. Koulutuksissa ihmettelemme yhdessä, kysymme ja saamme erehtyäkin.
 4. **Jokainen meistä on vastuussa hyvästä keskustelukulttuurista.** Puhu toisille kunnioittavasti. Älä mene henkilökohtaisuuksiin, äläkä sano sosiaalisessa mediassakaan sellaisia asioita, joita et sanoisi kasvotusten. Käytä ymmärrettävää kieltä. Luomme yhdessä miellyttävän ilmapiirin.
 5. **Emme hyväksy minkäänlaista häirintää ja syrjintää Keskustan toiminnassa.** Kaikilla on oikeus nauttia Keskustan toiminnasta ilman häirintää ja syrjintää, kiusaamista tai ahdistelua. Luomme toisillemme turvallisen ilmapiirin kunnioittamalla toinen toisiamme ja toistemme rajoja.
- Jos koet tai näet koulutuksissa epäasiallista kohtelua, tee häirintäilmoitus puolueen kanavissa: <https://keskusta.fi/hairintalomake/>

Keskusta

Opi johtamaan
innostavasti vapaaehtoisia

Illan aiheet

- Muuttuva osallistuminen ja yhdistystoiminta
- Mitä huomioida johtamisessa?
- Jos olisin johtaja, niin..
Keskustelua eri tilanteista.

Keskusta

Taustaa: Yhdistystoiminta ja osallistuminen muutoksessa

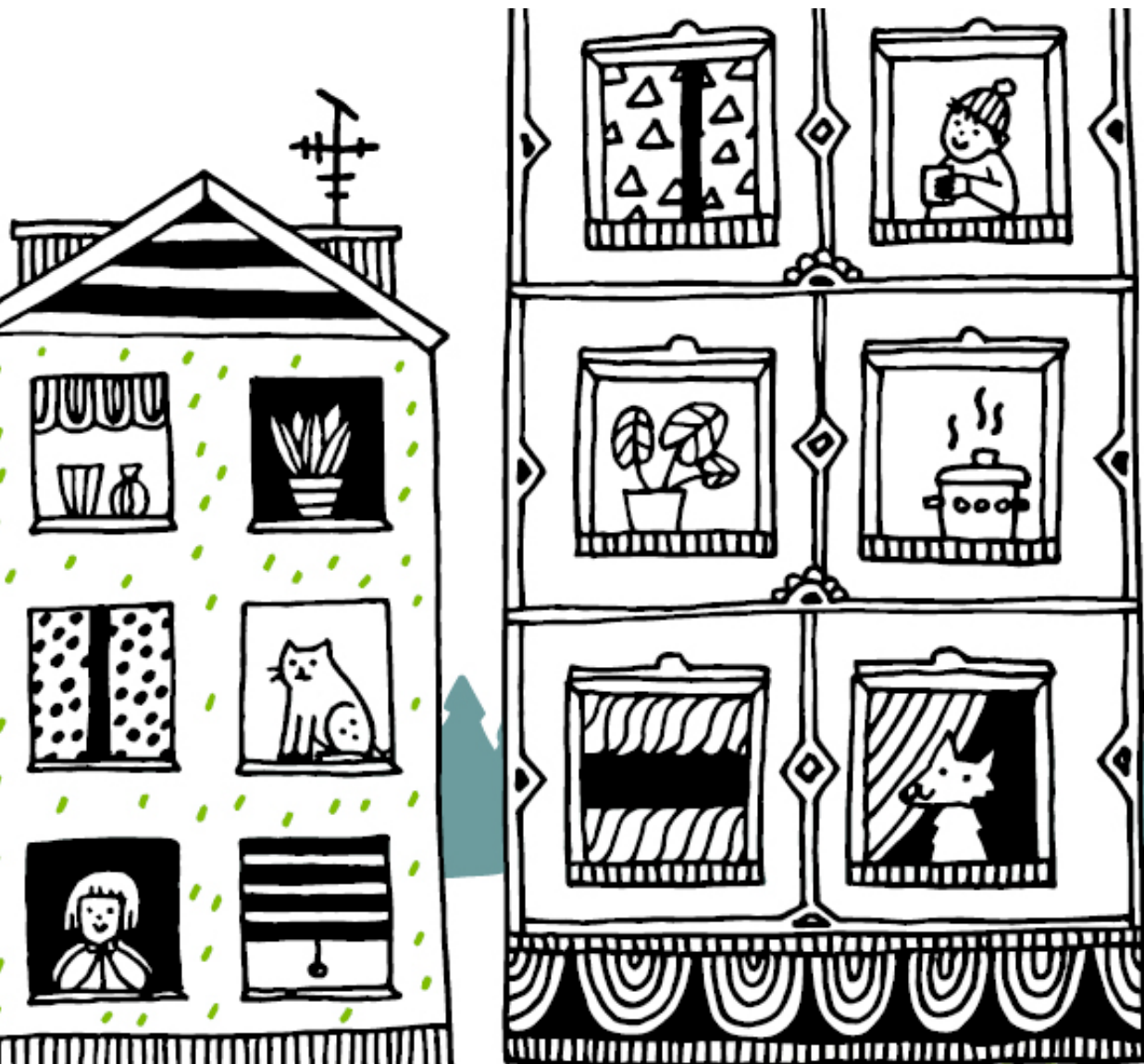
Mitä yhdistystoiminnasta haetaan?

- Ihmiset haluavat edelleen olla mukana heille merkityksellisissä asioissa ja niiden toteuttamisessa.
- Toimintakulttuurin murros tuo mukanaan projektimaisuutta ja pop-up –toimintaa. Yhdistysten ja järjestöjen perinteiset rakenteet ja toimintatavat eivät houkuttele kaikkia.
- **Yhteisöllisyys ei ole kadonnut mihinkään, mutta se muuttaa muotoaan.**

Mistä uusia tekijöitä?

- Suurin haaste tällä hetkellä ei ole tavoittaa, puhutella, sekä houkutella mukaan ydinkannattajaryhmiä.
- Haasteena on saada puolueen jatkuvuuden ja monipuolisuuden näkökulmasta mukaan myös erityisesti **nuoret ja nuoret aikuiset, naiset, kaupunkialueilla asuvat** - ylipäätään ne ihmiset, jotka äänestävät tai voisivat kuvitella äänestävänsä Keskustaa, mutta jotka eivät halua poliittisesti aktiivisiksi.
- On rakennettava ja tuotava vapaaehtoistehtäviä esiin uudella tavalla.

Voisiko nuoria tavoittaa
esimerkiksi erilaisissa
tapahtumissa?

Keskusta

Nykyajan vapaaehtoinen

- Nykyajan vapaaehtoinen ei sitoudu tietyn toimijan toimintaan pitkäksi aikaa vaan hän työskentelee vapaaehtoisena silloin, **kun hänellä on aikaa**.
- Ihmiset eivät halua uhrata vapaaehtoistoiminnalle itseään, vaan etsivät **henkilökohtaisten arvojen ja tarpeiden tyydytystä**. He myös haluavat tietää, mitä **hyötyä** työpanoksesta on.
- **Projektimainen työskentely** kiinnostaa, koska sillä on selkeä alku- ja päätepiste. Tällöin vapaaehtoinen pystyy paremmin hahmottamaan miten asia vaikuttaa hänen arjessaan.
- Monia ihmisiä kiinnostaa hallitustyön sijaan **konkreettinen tekeminen**. Epämuodollinen kansalaistoiminta kilpailee myös järjestäytyneen toiminnan rinnalla ihmisten ajasta.

Myös ~~sivijäsen~~ ~~kannattaja~~ ~~kannustaa~~
ottamaa ~~hiukan~~ ~~vastuuta~~
tekemään ~~panoksen~~ ~~järjestö~~ ~~teen~~
oma ~~markensa~~ ~~allimissa~~ ~~rajoissa~~

Keskusta

No kun kukaan ei ole kysynyt..

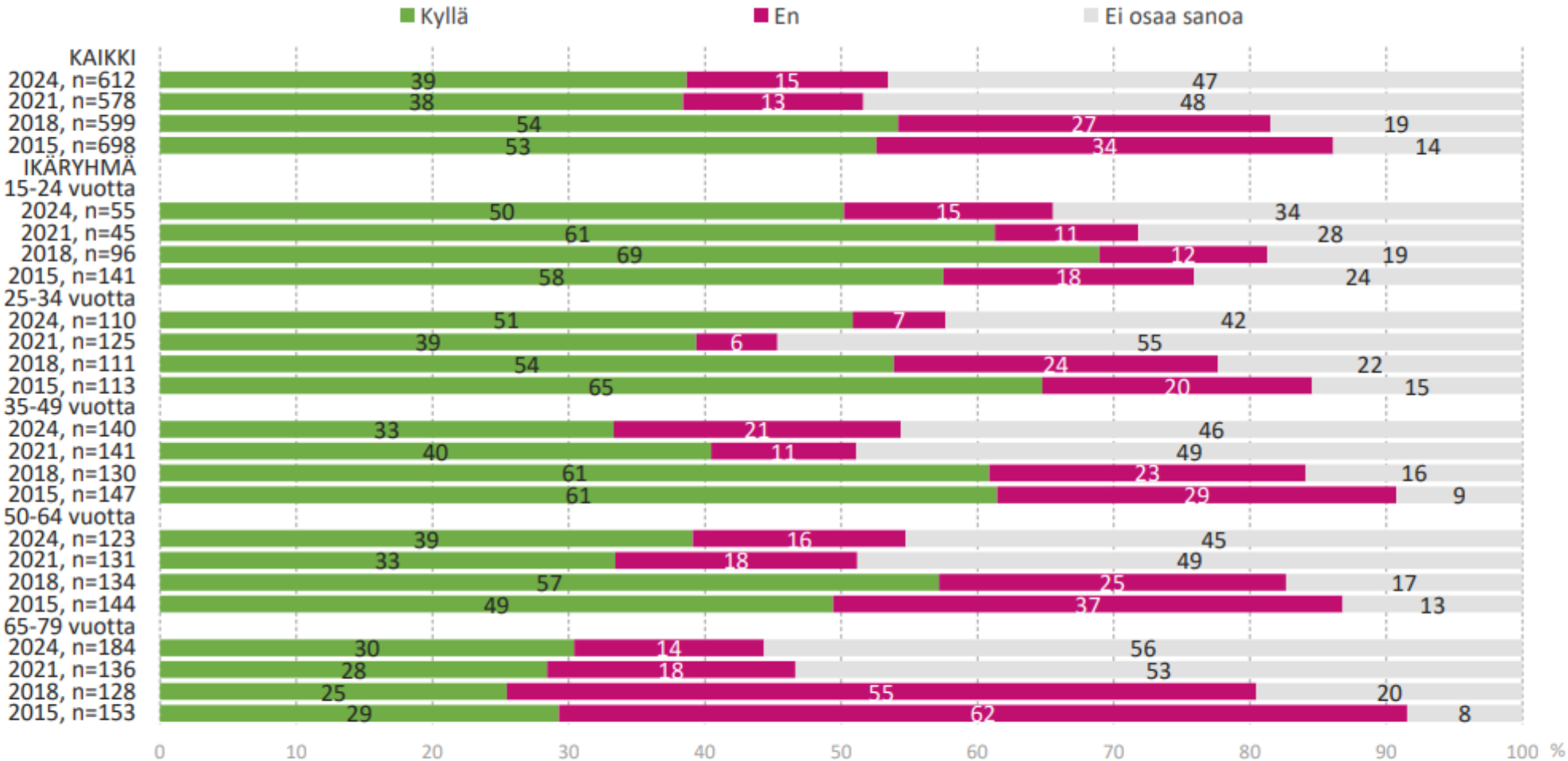
- Puolet 15-34 –vuotiaista osallistuisi vapaaehtoistoimintaan, jos pyydettäisiin mukaan.

(Vapaaehtoistoimintaan osallistuminen 2024 –tutkimus)

Keskusta
Se kotimainen.

Haluaisitko osallistua vapaaehtoistoimintaan, jos pyydetäisiin mukaan? 2015-2024 1/2

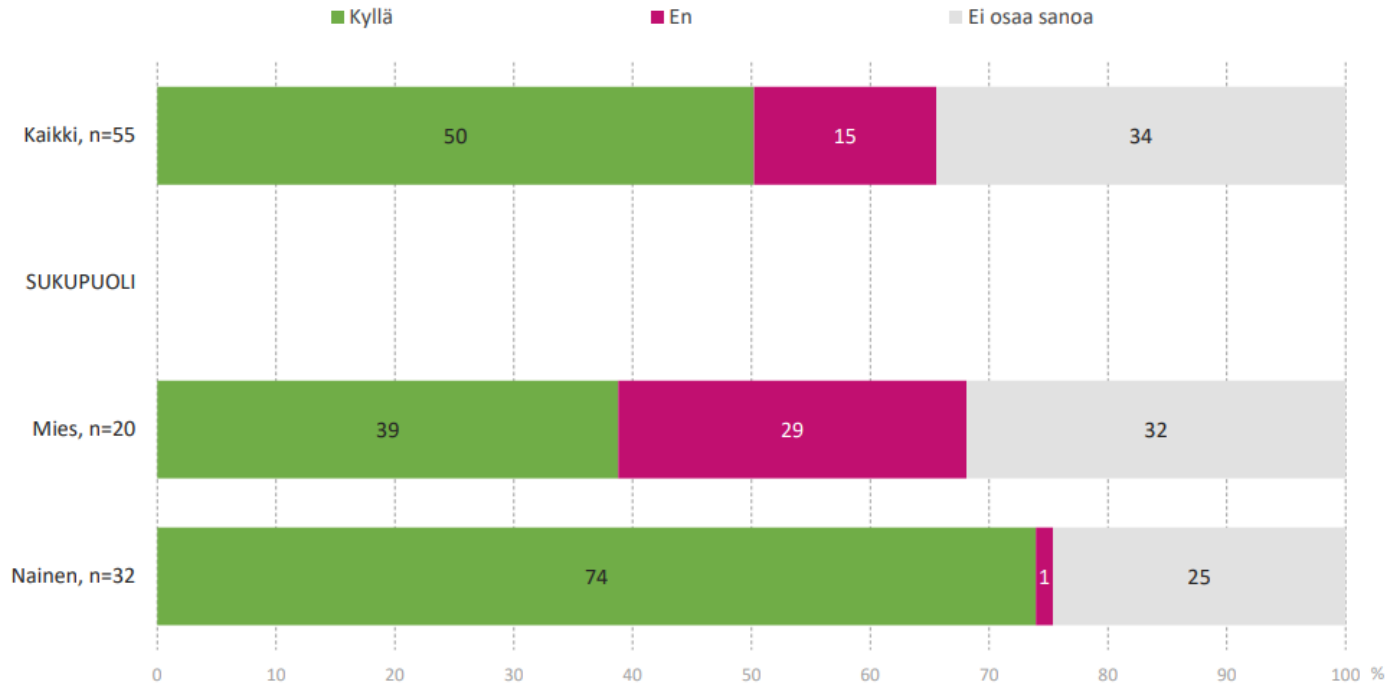
2021 ja 2024 n=tehnyt vapaaehtoistyötä yli 12 kuukautta aiemmin tai ei lainkaan
2015 ja 2018 n=ei ole tehnyt vapaaehtoistyötä neljän viikon sisällä

Nuorten kiinnostus vapaaehtoistoimintaan

taloustutkimus

Vapaaehtoistoimintaan osallistuminen 2024

Haluaisitko osallistua vapaaehtoistoimintaan, jos pyydetäisiin mukaan? 15-24 vuotiaat

n=15-24 vuotias ja tehnyt vapaaehtoistyötä yli 12 kuukautta aiemmin tai ei lainkaan

28.3.2024

25

Miltä toiminta näyttää?

- **Yhdistyksen toiminnan tulisi heijastaa omaa aikaansa.**
- Ovatko kaikki tehtävät enää ajankohtaisia tai houkuttelevia?
- Muutokset on helpompi tehdä ajoissa kuin liian myöhään.

Jos yhdistys perustettaisiin tyhjästä nyt,
mitä se tekisi ja miten?

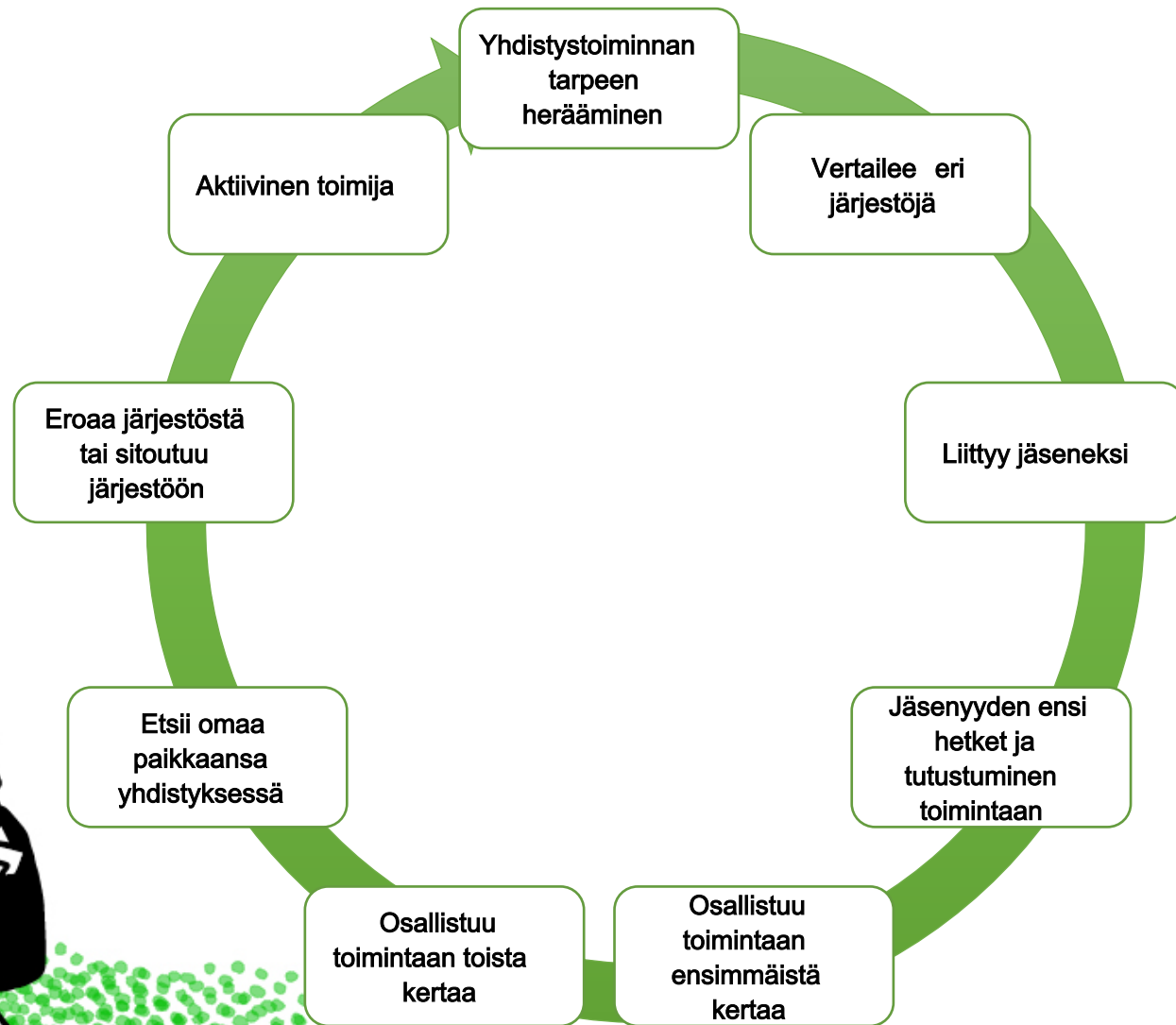
Miten kevytvapaaehtoisuutta voisi hyödyntää Keskustan toiminnassa?

- kertaluontoista/lyhytkestoista, (arvojen mukaista) matalan kynnyksen toimintaa, joka tekee puolueen toiminnasta konkreettista ruohonjuuritasolla sekä madaltaa kynnystä tulla mukaan osaksi kansanliikettä (puolueen toimintaan).
- Myös yhdistystoiminnalta vaaditaan laatua ja tuloksia ja siitä haetaan merkitystä elämään sekä vastapainoa työlle.
- Paikallisesti kiinnostavien asioiden ympärille rakennetut keskustelu- tms. tilaisuudet sekä esim. lähiympäristön asioihin liittyvät toimet voivat innostaa.
- Keskeistä vapaaehtoistoiminnassa on osallistuminen, osallistumalla vaikuttaminen, toisten auttaminen ja yhteisöllisyys.

Keskusto

Jäsenkokemus on kohtaamisten, mielikuvien ja tunteiden summa

Keskusta

Osallisuuden kokemus

Osallisuus on tunne tai kokemus, osallistuminen aktiivista toimintaa.

Osallisuus on tunne, joka syntyy, kun ihminen kokee kuuluvansa johonkin. Osallisuus ilmenee esimerkiksi luottamuksena, yhdenvertaisuutena, arvostuksena ja mahdollisuutena vaikuttaa omassa yhteisössään. (Soste 2018)

- Mistä sinulle syntyy tai on syntynyt osallisuuden kokemus?
- Minkälaiset asiat saavat tuntemaan itsensä ulkopuoliseksi?
- Mikä teidän toiminnassanne lisää osallisuuden kokemuksia?

Keskusta

Vapaaehtoistoiminnan johtamisesta

Keskufo

Hyvän johtajan ominaisuuksia

Motivoiva ja
inspiroiva

Vuorovaikut-
teinen ja
kuunteleva

Eettinen ja
vastuullinen

Arvostava ja
kannustava

Yhteisölli-
syyden luoja

Joustava ja
mukautuva

Organisointi-
kykyinen

Pitkä-
jänteinen ja
sitouttava

Konfliktinhallinta-
ja ongelman-
ratkaisukykyinen

Keskusta

Näkökulmia vapaaehtoistoiminnan johtamiseen

- Yhteisten päämäärien sopiminen
- Vapaaehtoisten sitouttaminen
- Jaettu motivaatio
- Viestintä, luottamus ja vuorovaikutussuhteet

Kannustavan ohjauksen kulmakiviä

Kannustavassa ohjauksessa vapaaehtoiselle osoitetaan konkreettisesti ja arjessa

- kiinnostusta vapaaehtoisen jaksamisesta, intresseistä, ideoista
- aitoa kuuntelemista: kohdataan, ollaan läsnä, annetaan aikaa
- toiminnan arvostamista ja kiittämistä osoittamalla sitä sanoin ja teoin
- vapaaehtoisen oman erityisen panostuksen tarpeellisuutta ja tärkeänä pitämistä, ja sen osoittamista
- muutostarpeiden kuuntelemista: miten toiminta voi elää mukana elämänkaareissa ja muuttuvissa elämäntilanteissa?
- että hänet nähdään osana yhteisöä.

Ohjauksen lähtökohtana on ihmisenä ihmiselle, jolloin ohjaukseen kuuluu ihmisyyys, toisen kunnioittaminen sekä kiittäminen.

Vapaaehtoistoiminnan johtamisen elementtejä

- Toiminnan merkitys, tarkoitus ja tavoitteet
- Näkyvyys, viestintä – saavutettavuus?
- Perehdytys, kiinnostuksen ja mahdollisuuksien kartoitus
- Ilmapiiri; empatia, ymmärrys, merkitykset. Turvallisen tilan periaatteet.
- Innostaminen ja motivoiminen; sitoutuminen
- Tiimityö, työnjako, työtehtävien kuvaaminen
- Palaute, kiitos ja arvostus

Mikä motivoi osallistumaan?

Merkitystaso

Esimerkiksi
tunnekokemus, uusi
merkityksellisyys elämälle jne.

Tunnetaso

Tuntemuksia ja kokemuksia

Toiminnan taso

K-studioon osallistuminen,
kokous jne.

Sitoutuminen
toimintaan kasvaa,
mitä syvällisempi
merkitys toiminnalla
on ihmiselle itselleen.

Keskusta

Tue vapaaehtoisten motivaatiota

Motivaatio rakentuu omaehtoisuuden, kyvykkyyden ja yhteisöllisyyden kokemuksista.

Omaehtoisuus tarkoittaa valinnan- ja toiminnanvapautta.

Monipuoliset tapahtumat, tehtävät, roolit ja vastuut tarjoavat valinnan mahdollisuuksia jäsenelle - **mukana voi olla monella tavalla.**

Kyvykkyys tarkoittaa tunnetta aikaansaamisesta ja oppimisesta ja osaamisesta.

Hyvä neuvo on **keskustella vapaaehtoisen kanssa** hänen vahvuuksistaan ja **mielenkiinnon kohteistaan.**

Yhteisöllisyys tarkoittaa tunnetta siitä, että on osa välittävää yhteisöä ja **pystyy tekemään hyvää muille.**

Ota vapaaehtoinen lämpimästi vastaan ja kysele kuulumisia.

Keskusta

Oleellista organisoinnissa

- Tehtävien selkeys ja roolitus
- Aikataulutus ja ajanhallinta
- Tehtävien jako ja delegointi
- Koulutus ja perehdytys
- Yhteistyö ja tiimityöskentely
- Viestintä ja tiedonkulku

Anna toiminta- mahdollisuuksia innokkaalle

- Osallistuessaan ihminen voi huomata omien mielipiteidensä ja tekojensa vaikutuksen ja kiinnittyy vahvemmin yhdistystoimintaan.
- Jos ihminen haluaa toimia tai vaikuttaa, anna sille tilaa.

- Uusi henkilö kohdataan.
- Toivotetaan tervetulleeksi.
- Kuunnellaan hänen toiveitaan.
- Tarjotaan paikkaa, missä hän voi niitä toteuttaa.
- Ryhmäytetään ja tuetaan.

Keskuksa

Palautteen antaminen

- Palautteen antaminen on tärkeää ja joskus vaikea osa puheenjohtajan tai muidenkin yhdistyksen hallituksen jäsenten työtä.
- Positiivinen palaute kannustaa ja motivoi ihmisiä toimimaan.
- Hyvä puheenjohtaja osaa jakaa kiitosta, kun se on paikallaan, mutta puuttuu myös vallitseviin epäkohtiin tarpeen tullen.
- Eleet ja olemuksemme paljastavat enemmän kuin sanallinen viestintä.
- Viestintä ei ole vain sanoja, sillä sanojen merkitys on vain 7 % , äänen 38 % ja oman olemuksesi 55 %.

Vapaaehtoistyön resepti

Hyvä fiilis

Hyvät tarjoilut

Lopetellaan
ajoissa

Pentti Seutu, kotiseutuneuvos “Jakokosken kylän kunnanjohtaja”

4.4.1932-13.10.2020

Keskusta

Pohditaan yhdessä

Millaisia kiittämisen ja muistamisen tapoja yhdistyksessänne on käytössä?

Miten teillä huomioidaan uudet toimijat/luottamushenkilöt?

Jos olisin johtaja, niin..

- Kuusi esimerkkitapausta, kuusi keskusteluporukkaa
- Tapaukset jaetaan tekstinä ryhmiin, mutta ota varalta kuva dioista
- Aikaa keskustelulle 20 min
- Yhteinen purku ja keskustelu

Keskusta

Keskustelut pienryhmissä

1. *Organisointikyky:* Paikallisyhdistyksen Whatsapp-ryhmään tulee puheenjohtajalta ilmoitus: "Ensi lauantaina mennään torille tekemään vaalityötä. Olisiko kellään ideoita, mitä tarjotaan ja kuka tuo mitäkin? Mitä muuta voitaisiin tehdä?" Kukaan ei reagoi viestiin. Myöhemmin käy ilmi, että Heidi ja Matti olivat tarttuneet itsestään selvästi heille perinteisesti kuuluneisiin hommiin ja keskustelua oli jatkettu pienemmän porukan kesken. Uudet taas eivät olleet uskaltaneet reagoida, "kun kukaan muukaan ei vastannut". Miten kehittäisit toimintaa ja viestintää?
2. *Vuorovaikutus ja osallistaminen:* Toimintaan tulee mukaan uusi henkilö, jolla on paljon ideoita ja energiaa. Hän kehittelee uusia toimintamalleja, tuottaa materiaalia, haluaa hoitaa nettisivuja ja somea. Hänen tapansa toimia herättää hämmennystä ja ehkä ärtymystäkin joissakin johtokunnan jäsenissä, mutta kukaan ei sano mitään suoraan. Uusi henkilö ei tiedä, voiko hän tarttua toimeen vai ei ja mistä hiljaisuus johtuu. Miten kannattaisi toimia?
3. *Joustavuus ja mukautuvuus:* Marketta on perinteisesti leiponut aina pullat ja kakut erilaisiin kunnallisjärjestön tapahtumiin ja hoitanut muitakin "keittiöhommia". Marketta loukkasi kätensä, eikä voi toimia enää entiseen malliin. Jossain vaiheessa Marketta huomaakin, ettei kukaan enää ole häneen yhteydessä, kun entinen tapa olla toiminnassa mukana ei enää onnistu. Marketta on koettanut viestiä, että muunkinlainen tekeminen kiinnostaa, mutta hän ei ole saanut vastakaikua. Miten lähtisitte ratkomaan tilannetta?

Keskustelut pienryhmissä

4. *Läpinäkyvyys ja eettisyys:* Eräs vapaaehtoinen tuo esiin, että järjestön käytäntö tarjoilla ainoastaa kinkkusämpylöitä yhdistyksen kokouksissa, ei hänen mielestään ole eettisesti oikea. Hän on huolissaan, koska kyseessä on vakiintunut käytäntö ja sämpylät saadaan lahjoituksena lähituottajalta. Käytännöllä on tuki yhdistyksen johdolta. **Kysymys:** Miten lähestyisit tätä tilannetta johtajana? Miten voisit johtaa keskustelua eettisistä näkökulmista ja varmistaa, että järjestön käytännöt ovat linjassa arvojen kanssa? Miten säilyttäisit vastuullisuuden ja läpinäkyvyyden?
5. *Konfliktinhallinta ja ongelmanratkaisu:* Kaksi vapaaehtoista on ajautunut henkilökohtaiseen konfliktiin, joka alkaa vaikuttaa ilmapiiriin. Konflikti ei ole suoraan sidoksissa järjestön toimintaan, mutta sen vaikutukset näkyvät yhteisessä työskentelyssä. **Kysymys:** Miten puuttuisit tilanteeseen ja ratkoisit konfliktin niin, että vapaaehtoiset voivat jatkaa yhteistyötä? Miten tuet positiivisen ilmapiirin rakentamista ja säilyttämistä?
6. *Arvostus ja sitouttaminen:* Jotkut vapaaehtoisista ovat tehneet pitkään sitoutuneesti työtä järjestön / yhdistyksen tapahtumien organisoinnissa, mutta eivät ole saaneet siitä minkäänlaista tunnustusta. Ihmiset alkavat menettää kiinnostustaan ja harkitsevat lopettamista, koska eivät tunne, että heidän panostaan arvostetaan. Toisaalta he myös tuntevat, ettei heillä ole enää uusia haasteita tai kehittymismahdollisuuksia – motivaatio on hukassa. **Kysymys:** Miten voisit johtajana rakentaa yhdistyksen toimintakulttuuria arvostavampaan ja uudistavampaan suuntaan? Millaisia keinoja käyttäisit palautteen antamiseen? Miten järjestössä / yhdistyksessä voitaisiin tukea pitkäaikaista sitoutumista?

KESKUSTAN TULEVAISUUSAKATEMIA

Vaikuttaminen ja vuorovaikutus	Viestintä ja markkinointi	Kansainvälisyys-osaaminen	Tulevaisuus-osaaminen	Järjestöhallinto	Keskustalainen lähipolitiikka	Ehdokas-valmennus	Keskusta-aate ja -politiikka tutuksi
Ihmisten kohtaaminen ja esiintymistaidot I	Yhdistysviestinnän suunnittelu, järjestöllisen viestinnän perusteet	Keskusta puolueena kansainvälisessä ympäristössä	Tulevaisuuden ennakointi	Puheenjohtajan rooli ja tehtävät	Miten kunnallinen päätöksenteko toimii?	Ehdokashankinta - huolto ja kampanjointi	Keskusta-aate päähkinäkuoressa
Vaikuta kirjoittamalla I	Someviestintä I	EU-politiikan perusteet	Suomalaisten käyttäytymisessä tapahtuvat muutokset	Sihteerin, rahastonhoitajan ja jäsenrekisterivastavan rooli ja tehtävät	Miten hyvinvointialueen päätöksenteko toimii?	Vaikuttaminen kiinnostaa - minustako ehdokas?	Keskusta tutuksi
Puhetaito ja poliittinen argumentointi	Tapahtuman järjestäminen	EU-vaikuttajataidot	Tekoäly	Yhdistyksen toiminnan kehittäminen ja suunnittelu	Demokratiataidot: edustuksellinen demokratia ja kuntalais- ja asukas-osallisuus	Ehdokasvalmennukset eri vaaleissa	
Opi johtamaan innostavasti vapaaehtoisia.	Vastaanottava Keskusta ja jäsenpolun luominen			Kokoustekniikka	Valtuustoryhmän toiminta		
Keskustavaikuttajan esiintymistaidot II	Someviestintä II			Turvallisempi tila, häirintä ja yhdenvertaisuus	Päätäjän ja viranhaltijan toimiva yhteistyö		
Vaikuta kirjoittamalla II	Poliittikkobrändin ja ilmiön rakentaminen			Vaalitoiminnan rahoitus	Kuntapäättäjä ja keskustan ohjelmat		
Erätauko-ohjaajakoulutus				Piirihallituksen perehdytys	Aluepäättäjä ja keskustan ohjelmat		
Poliitikon vuorovaikutus- ja neuvottelutaidot				JHO - Järjestön hallitusosaaja			
Keskustavaikuttaja-valmennus 2-3 vuoden välein							
Tulevaisuuskiihdyttämö nuorille 2-3 vuoden välein							
Mentorointi							

Keskusta

Keskustan Tulevaisuusakatemia

Syksyn 2024 koulutukset

Syyskuu

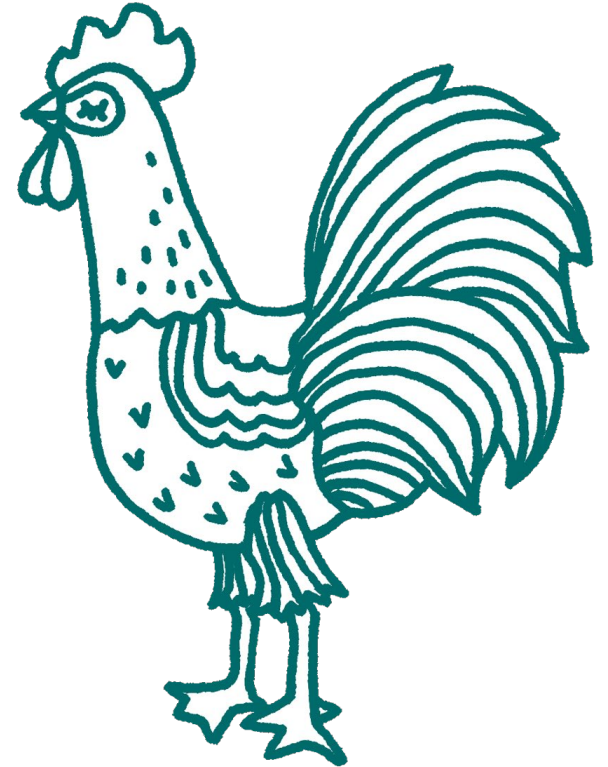
- Ke 11.9. klo 18- 20 Vaikuttaminen kiinnostaa – minustako ehdokas?
- Ke 18.9. klo 18- 20 Keskusta tutuksi
- La 21.9. klo 10- 15 Ihmisten kohtaaminen ja esiintymistaidot
- Ke 25.9. klo 18- 20 Ehdokashankinta, - huolto ja kampanjointi

Lokakuu

- Ke 2.10. klo 18- 20 Someviestintä I
- Ke 9.10. klo 18- 20 Vaalitoiminnan rahoitus
- Ke 23.10. klo 18- 20 Opi johtamaan innostavasti vapaaehtoisia
- **Ke 30.10. klo 18 - 20 Vastaanottava Keskusta ja jäsenpolun luominen**

Marraskuu

- **Ke 6.11. klo 18- 20 Ehdokashankinta, - huolto ja kampanjointi**
- **Ke 13.11. klo 18- 20 Someviestintä I**

Ilmoittaudu koulutuksiin osoitteessa keskusta.fi/ajankohtaista/koulutukset/

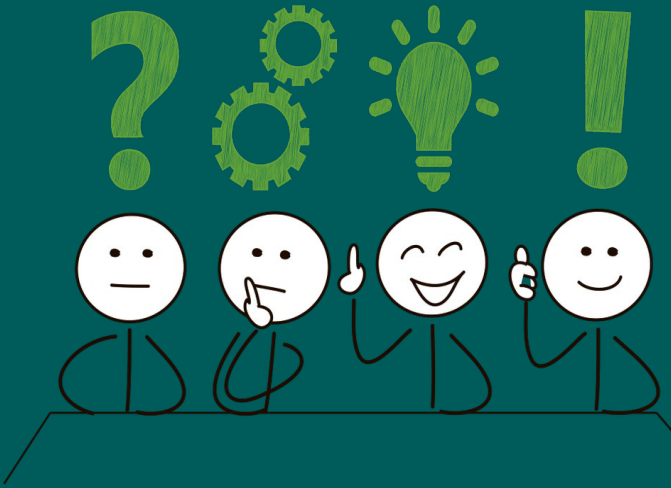
MAASEUDUN
SIVISTYSLIITTO

Keskusta

Palaute

Mitä vien koulutuksesta mukamani omaan
yhdistykseen/piiriin?

Keskusta

MSL tarjoaa taloudellista tukea koulutukselliseen toimintaan

Tiesithän, että MSL:n jäsenjärjestöt ja niihin kuuluvat yhdistykset voivat saada toimintaansa koulutustukea? Taloudellista tukea saa sellaiseen toimintaan, jossa:

- on koulutuksellista sisältöä
- on kouluttaja tai kouluttajia, jotka voivat olla myös asiaan perehtyneitä yhdistyksen jäseniä
- on vähintään 7 osallistujaa ja
- josta tulee yhdistykselle kuluja.

Lue lisää: msl.fi/koulutus/koulutustuki

Keskusta

Lähteet ja lisätietoa

- Vapaaehtoistoiminta Suomessa. 2024. https://kansalaisareena.fi/wp-content/uploads/2024/05/Vapaaehtoistoiminta_Suomessa_Raportti_2024.pdf
- <https://ehyt.fi/tuote/jasenhankinnan-opas/>
- <https://www.matara.fi/blog/84-kun-tukea-tarvitaan-on-vapaaehtoinen-laehellae>
- Kansalaisjärjestötoiminnan ytimessä : tutkimus RAY:n avustamien sosiaali- ja terveysjärjestöjen vapaaehtoistoinnista. Pessi, Anne Birgitta ; Oravasaari, Tomi. Raha-automaattiyhdistys 2010
- motivaatioteorioista ja vapaaehtoisten motivoinnista: [Päivi Kerko: Vapaaehtoisten motivointi ja johtaminen tapahtumaprojektissa – case Turun tuomiopäivä Turun AMK, 2023](#)
- <https://www.yhdistysyhteistyö.fi/jarjestotoiminta/vapaaehtoistoiminta/arki-vapaaehtoisen-kanssa/motivointi-ja-sitouttaminen/>

Keskustan Tulevaisuusakatemia

Yhteystiedot

Niina Vuori

Koulutussuunnittelija

Niina.vuori@msl.fi

p. 040 774 9378

Keskusta